

toetsing & inclusiviteit

inspiratieblokken om te kijken naar

Wat is het?

Basisvoorwaarde: veilig leerklimaat

Studenten leren het best in een omgeving waarin zij zich geaccepteerd en veilig voelen. Dat kan met drie basisbehoeften: Competentie, Relatie, Autonomie

Wat is toetskwaliteit?

Toetskwaliteit omvat de kwaliteit van het gehele toetsproces, inclusief het ontwerp van de beoordelingsmodellen en de student- en beoordelaarinstructies.

Op deze poster focussen we ons op de rol en invloed van de docent/examinator. Op basis van de begrippen validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en bruikbaarheid.

Toetskwaliteit en inclusiviteit

Iedere student - ongeacht eigenschappen of achtergrond - moet alleen worden beoordeeld op dat wat nodig is om een taak te volbrengen. Er wordt niet (deels) beoordeeld op andere zaken dan ook die niet relevant van voor die taak. Dit om onbedoelde selectieve effecten in de toetsing tegen te gaan.

Sociaal model

Het uitgangspunt in op deze poster is het Sociaal Model.

Bekijk aan de voorkant wat je als docent zou kunnen doen in het ontwerp van je toets, om de toetsing inclusiever te maken. Iedere deelnemer heeft een eerlijke, gelijkwaardige kans om de toets wel of niet te halen.

Toetsbeleid

Inclusiviteit en gelijke kansen in het HBO zijn in de wet (vrij algemeen) verwoord. Als opleiding kan je inclusiviteit concretiseren en expliciet onderdeel laten uitmaken van het toetsbeleid. Bijvoorbeeld door het sociaal model in het beleid op te nemen. De mogelijkheid tot flexibiliteit in toetsing past bij het sociaal model.

Beleid

Taal

Taal is altijd een factor. In hoeverre heb je talenkennis nodig om de toets te begrijpen en te maken? Is het toetsen van taalvaardigheid ook het doel van jouw cursus?

Flexibel toetsen

Flexibel toetsen kan door:
- plaatsonafhankelijkheid
- tijdsafhankelijk / eigen toetsmoment bepalen
- variatie / keuze in toetsvorm

Hoe wordt omgegaan met flexibiliteit wordt vastgelegd in het toetsbeleid. Belangrijk is om in andere documenten goed op te letten of toetsvorm en toetsmoment niet (onnodig) worden vastgelegd. Bijvoorbeeld in het toetsplan of de toetsmatrjts.

- Schrijfwijzer gemeente Amsterdam
- Stichting Lezen en Schrijven
- Checklist Woman inc.
- Check hier of het een moeilijk woord is
- Check de digitale toegankelijkheid

Bruikbaar

De toets is praktisch uitvoerbaar. De investering voor de student en de docent/opleiding weegt op tegen het belang van de toets.

Wat werkt?

Maak bij veranderingen in toetsing altijd vooraf een haalbaarheidsanalyse. Vergelijk verschillende interventies. Tijd, kosten, impact en kans van slagen zijn allemaal factoren die er toe doen in de keuze.

- Wat kan je waarmaken?
- Wat is er extra nodig?
- Waar kan je op besparen?

Wat betekent de toetsing als het gaat om:

- Kosten per student/studiepunt
- Nakijktijd
- Kalibratietijd
- Beschikbaarheid van docenten
- Cultuur en werkwijze van docenten
- Beschikbaarheid van faciliteiten

De docent

Inclusiviteit is er voor student én docent. Voor de docent (collega's) moet de toetsing uitvoerbaar zijn.

Wat betekent bijvoorbeeld de keuze om meer te gaan werken met flexibel toetsen voor de docent? Is goede oordeelsvorming en beoordeling mogelijk? Of is behoefte aan bijvoorbeeld bijscholing, peerfeedback of extra nakijktijd?

Flexibel & betrouwbaar

De ene toetsvorm mag niet 'voordeliger' zijn dan de andere. Het ene toetsmoment mag niet 'voordeliger' zijn dan het andere.

- Gebruik één beoordelingsmodel voor alle toetsvormen. Als dat niet mogelijk is: zorg voor regelmatige afstemming en kalibratie. Bij tijdsafhankelijk toetsen waarbij voorkennis en het delen van informatie een rol kan spelen (bijvoorbeeld schriftelijke toetsen): maak gebruik van een vragen-databank.
- Maak gebruik van een toetsvorm waarbij delen van kennis juist een leermoment is (zoals verslagen, portfolio's, performance).
- Geef uitslagen en feedback pas nadat alle studenten het werk hebben ingeleverd (als dit kan binnen een redelijk tijdsbestek)

Betrouwbaar

Toetsresultaten zijn herhaalbaar. Het resultaat is geen toeval.

Beoordelaarseffecten

Persoonlijke voorkeur (zowel van student als docent) doet er niet toe bij het beoordelen. Dat kan in praktijk betekenen dat een student die de gunfactor heeft, toch de toets niet haalt, of juist dat de rebel van de klas de toets wel haalt.

Tips:
- anoniem nakijken. Ook bij schriftelijke toetsen, portfolio's verslagen.
- Kalibratiesessies vast op de agenda
- Duidelijke, schriftelijk vastgelegde beoordelingssystematiek

Maak focus mogelijk

Opmaak: Lettertype, structuur: Het helpt om te focussen op wat belangrijk is in de toets.

Afleiding: Ruimte, geluid, medestudenten. Alles heeft invloed op concentratie en focus

Cognitieve bias
Pygmalion-effect
Halo effect

Inclusiviteit toetsing & niveau

"Rekening houden met inclusie wordt vaak als struggle gezien om niveau te behouden. In de praktijk blijkt dat een inclusieve toets daar juist beter toe in staat is. Waarom? Je toetst voor de gehele groep of ze aan de doelen voldoen, en niet alleen voor een deel van de groep" Lawrie et al (2017)

Artikel Lawrie, et al. (2017)

Toetsdoelen & Route daar naartoe

De vastgestelde doelen/leeruitkomsten zijn voor alle studenten van gelijkwaardig niveau en inhoud: Er wordt toegewerkt naar (een onderdeel van) de gestelde eisen voor het diploma.

Er is variatie mogelijk in HOE inhoud en niveau worden getoetst.

Formuleer onafhankelijk van de toetsvorm. Behoud de mogelijkheid om flexibel te zijn

Valide

Een valide toets meet het doel/leeruitkomst (en geen andere dingen).

Voorkennis & uitsluitingsmechanismes

Bij casussen, opdrachten of open vragen wordt vaak gebruikgemaakt van een situatie uit de werkelijke wereld. Je kan er vanuit gaan dat studenten verschillende mate van voorkennis heeft over die situatie, als deze geen onderdeel is van de lesstof.

Als 'toevallige' voorkennis invloed heeft op het toetsresultaat meet je iets anders dan wat je wilt meten

Tip: gebruik bij meerdere meetpunten of deelttoetsen, verschillende contexten. Of gebruik een context die in het college is besproken.

Identiteitscirkel

Bijvoorbeeld (1): In hoeverre heb je talenkennis nodig om de toets te begrijpen en te maken? Is het toetsen van taalvaardigheid ook het doel van jouw cursus

Bijvoorbeeld (2): Voorkom stereotypering in toetsing. Stereotypering kan gedachten oproepen die afleiden van dat waar het om moet gaan bij toetsing. Ook kan de mate van kennis van het stereotype zorgen voor verschillen en kansen tussen studenten. Omgaan met emotie is meestal niet het doel van de toets

Stereotype

Info & disclaimer

Deze poster is bedoeld als inspiratiebron om te kijken naar toetskwaliteit via inclusiviteit. Er worden voorbeelden en suggesties gegeven, maar de poster is niet volledig. Blijf altijd zelf ook kritisch en analytisch als het gaat om toetskwaliteit en inclusiviteit.

De focus in deze poster ligt op de rol van docent/examinator en hoe er vanuit deze rol invloed kan zijn op toetsentiteiten. Een curriculumcommissie of examencommissie hebben bijvoorbeeld een andere rol en daarmee andere plaatsen en manieren om invloed uit te oefenen.

Het je vragen, aanvullingen of tips? Mail naar toetsen@hr.nl of inclusiviteit@hr.nl

* Niet te niet instrueren van Hogeschool Rotterdam en is alleen beschikbaar voor eigen personeel en studenten

Waar toetsing & inclusiviteit en niet "inclusief toetsen"? "Inclusief toetsen" kan de suggestie wekken dat er sprake is van een specifieke vorm van toetsing of een nieuw toetsmodel. Dat is niet het geval. Kwalitatief goede toetsing is altijd valide, betrouwbaar, transparant en bruikbaar voor alle betrokkenen. Inclusiviteit is daardoor verbonden met alle toetsvormen, didactische keuzes en toetsmodellen.

Tool voor feedback

Feedback

Zorg voor tijdige feedback (ook vooraf) zodat bijsturen mogelijk is.

Basisvragen: Begrijpen studenten wat je bedoelt? Begrijp jij wat studenten bedoelen

Geen verrassingen

Geef alle informatie over de toets die je (vooraf) kan geven.

Veel zaken die voor de een vanzelfsprekend zijn, kunnen voor een ander een totaal nieuwe werkwijze zijn.

Studenten kunnen zich daardoor voorbereiden met meer focus op de juiste zaken.

Open deur: neem vragen van studenten altijd serieus, ook al lijkt het voor de docent nog zo vanzelfsprekend

Transparant

Toetsing is vooraf, tijdens en na afname duidelijk en eenduidig voor studenten

Wat telt mee?

Wees bij (tussentijdse) beoordelingen duidelijk dat er sprake is van een beoordelingsmoment. Maak duidelijk welke aspecten je meeneemt in het beoordelingsmoment. Horen hier bijvoorbeeld ook houdingsaspecten bij?

door lees tip

- Richtlijnen voor een inclusieve leeromgeving

- Veilig leerklimaat (Hint*)

Toetscyclus (Hint*)

Sociaal Model - nietoveronzonderons

Sociaal Model - ECIO

Dit is een product van Hogeschool Rotterdam O&O - OkP
Expertisegroep Toetsen (Hint*, toetsen@hr.nl) & Expertisegroep Inclusiviteit (Hint* & inclusiviteit@hr.nl)